

Інновації для відродження: національний, регіональний, міжнародний контекст: тези IV міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 12-13 жовтня 2023 року). URL: <https://zpu.edu.ua/conference-2023-1-5> (дата звернення 03.01.2024 р.).

4. Ліштаба Л. Управління персоналом як провідна функція менеджера в сфері охорони здоров'я. *Галицький економічний вісник*. 2016. Випуск №1. Том 50. С. 163-169. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/74515901.pdf> (дата звернення 03.01.2024 р.).

5. Кравченко О.О. Інноваційні підходи до мотивації праці. *Фінансовий простір*. 2018. № 2(30). С.170-176.

6. Кравченко О.О. Аналіз рівня та якості життя населення України в умовах економічної та політичної нестабільності. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. №17. С. 572-578.

7. Кравченко О.О. Світовий досвід організації кадрової політики на підприємствах. *Міжнародний журнал «Інтернаука»* . 2019. № 7 (47), Т.2. С. 32-37.

8. Кравченко О.О., Бараненко О. Система стратегічного управління персоналом як пріоритетний напрям формування конкурентоспроможного колективу. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія «Економічні науки». 2022. 3-4(36). DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5843-2022-3-4-88-94>

Вілівченко Павло Анатолійович

Здобувач другого рівня вищої освіти,

спеціальність «Публічне управління та адміністрування».

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

Державна політика регулювання надання медичної допомоги в Україні включає різні аспекти, такі як фінансування, організаційна структура, регулювання якості медичних послуг та інші. Зупинимось на декількох ключових аспектах державної політики медичного забезпечення в Україні.

Медична реформа: Уряд України впроваджує програму медичної реформи, яка передбачає перехід до фінансування медичних установ на основі капітального фінансування. Це передбачає, зокрема, заміну старої системи фінансування заробітної плати лікарів на новий механізм оплати за обсяг

наданих медичних послуг.

Загальна обов'язкова медична страховка (ЗОМС): Україна також працює над вдосконаленням системи загальнообов'язкового медичного страхування, яка забезпечує фінансування для надання медичних послуг населенню.

Електронна система охорони здоров'я України. Уряд розвиває електронні системи у сфері охорони здоров'я, зокрема електронні медичні картки та інші інформаційні технології, що спрощують облік медичних послуг та забезпечують доступність інформації для пацієнтів та лікарів.

Регулювання якості медичних послуг: Звертається увага на вдосконалення механізмів контролю та забезпечення якості наданих медичних послуг. Це може включати в себе аудити, сертифікації та інші заходи для забезпечення стандартів допомоги.

Розглянемо ці питання більш докладніше. Медична реформа в Україні має свої плюси та мінуси, і оцінка цих аспектів може залежати від різних точок зору та конкретних ситуацій. До беззаперечних 'плюсів' медичної реформи перш за все треба віднести ефективне фінансування. Реформа передбачає перехід від системи фінансування зарплат лікарів до капітального фінансування медичних установ. Це може сприяти ефективнішому використанню ресурсів та підвищенню медичних послуг. Зміни в системі фінансування можуть зменшити корупційні ризики, оскільки лікарі не будуть залежати від кількості проведених процедур для отримання достойної зарплати. Впровадження електронних медичних карток та інших інформаційних технологій може покращити доступність та облік медичних послуг, забезпечуючи ефективніший обмін інформацією. Реформа може сприяти покращенню стандартів та контролю за наданням медичних послуг, що призводить до підвищення якості медичної допомоги.

Поряд з цим існує ряд проблем, які треба враховувати як державі (на всіх рівнях), так і кадровому менеджменту на місцях. Впровадження реформи може супроводжуватися нестабільністю та труднощами, особливо на етапі переходу від старих методів фінансування до нових. Соціальні труднощі для медичних працівників призводять зміни у системі оплати праці, які викликають соціальні труднощі для лікарів та інших медичних працівників, що може впливати на їхню мотивацію та робочий клімат. Іноді реформи можуть стикається з проблемами дефіциту фінансування, особливо у випадках недостатнього бюджету для впровадження нових систем та технологій. Неоднаковий доступ до медичної допомоги різних верств населення. Існує ризик, що внаслідок реформи може з'явитися нерівномірний доступ до медичної допомоги в різних регіонах чи серед різних соціальних груп. У будь-якому випадку, оцінка ефективності медичної реформи в Україні має бути здійснена на основі конкретних результатів та стану системи охорони здоров'я в країні.

В перспективі медичну реформу в Україні потрібно розвивати перш за все за рахунок покращення якості медичної допомоги. Реформа може призвести до вдосконалення стандартів надання медичних послуг та забезпечення високої якості лікування для населення. Впровадження нових моделей фінансування може сприяти зменшенню корупційних ризиків у системі охорони здоров'я. Капітальне фінансування та використання інформаційних технологій можуть поліпшити ефективність медичних установ та оптимізувати процеси. Безумовно реформа може сприяти рівномірному доступу до якісних медичних послуг у всіх регіонах країни.

Завершуючи огляд скороченого SWOT аналізу треба згадати про загрози медичної реформи в Україні. З точки зору виникнення соціальних проблем при проведенні реформування, то зміни в системі оплати праці та інші аспекти реформи можуть призвести до невдоволення серед медичних працівників та інших груп населення. Нестабільність у перехідний період характеризує перехід від старих моделей до нових, що може призвести до тимчасових труднощів та нестабільності в системі охорони здоров'я. Доволі серйозною проблемою є дефіцит фінансування. Якщо реформа не отримає достатнього фінансування, може виникнути дефіцит ресурсів для ефективного впровадження нових підходів та технологій. Нерівномірний доступ до медичної допомоги в різних регіонах та серед різних верств населення сигналізує про те, що не всі можуть однаково скористатися покращенням доступу до медичної допомоги. Також треба враховувати системні труднощі в імплементації електронних систем - впровадження електронних систем може зіткнутися з технічними проблемами та викликати опір у певних груп населення.

Наступним питанням в покращенні надання медичної допомоги населенню України є продовження впровадження загальної обов'язкової медичної страховки (ЗОМС) в Україні, що є важливим елементом системи охорони здоров'я і має свої перспективи та можливі загрози. Розглянемо їх. До перспектив ЗОМС безперечно можна віднести забезпечення фінансування - ЗОМС може забезпечити додаткове фінансування для системи охорони здоров'я через обов'язкові внески, що може призвести до покращення доступності та якості медичних послуг. Розширення покриття населення - ідея обов'язкової страховки може допомогти розширити покриття медичними послугами для більш широкого кола населення, забезпечуючи важливий елемент соціальної справедливості. Стимулювання профілактики та здорового способу життя - ЗОМС може сприяти здоровому способу життя та профілактиці, оскільки може передбачати додаткові можливості для фінансування проектів та ініціатив у цих напрямках. Розвиток системи електронного обліку та управління - впровадження ЗОМС може сприяти розвитку електронних систем управління та обліку, що полегшить моніторинг та аналіз ефективності системи.

До загроз впровадження ЗОМС в Україні можна віднести перш за все фінансові труднощі - не всі обов'язкові внески можуть бути сплачені, що може призвести до фінансових труднощів для системи ЗОМС та обмеження доступу до медичних послуг. Низькі рівні страхових внесків можуть призвести до недостатнього фінансування системи та обмеження надання якісних медичних послуг. Існує ризик, що система ЗОМС може призвести до нерівномірного доступу до медичної допомоги в різних регіонах чи серед різних соціальних груп. Впровадження системи ЗОМС може супроводжуватися також адміністративними труднощами та вимагати великих зусиль для впровадження та підтримки. Загальна обов'язкова медична страховка може бути ефективною, якщо буде добре спроектована та виконана. Важливо враховувати усі потенційні проблеми та розвивати механізми для їх вирішення для досягнення максимальних позитивних результатів.

Електронна система охорони здоров'я — двокомпонентна система, в якій користувач через взаємодіє з центральною базою даних. ЕСОЗ складається з Центральної бази даних (ЦБД) — інформаційно-телекомунікаційна система, яка містить передбачені законодавством реєстри, програмні модулі, інформаційну систему НСЗУ, в частині, необхідній для реалізації державних фінансових гарантій та ін. Також, забезпечує можливість створення, перегляду, обміну інформацією та документами між реєстрами, державними електронними інформаційними ресурсами, електронними медичними інформаційними системами. МІС (електронна медична інформаційна система) — інформаційно-телекомунікаційна система, яка дає змогу автоматизувати роботу суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я, створювати, переглядати, обмінюватися інформацією в електронній формі, зокрема з центральною базою даних (у разі підключення). Для успішної медичної реформи важливо враховувати ці ризики та активно працювати над їх вирішенням, забезпечуючи широкий діалог і взаємодію між урядом, медичними працівниками, пацієнтами та іншими зацікавленими сторонами.

І наостанок в цьому короткому огляді, але не по значущості, треба згадати про регулювання якості медичних послуг в Україні. Регулювання якості медичних послуг в Україні є важливою складовою системи охорони здоров'я та має на меті забезпечення високих стандартів надання медичної допомоги. Основні аспекти цього регулювання включають:

- ліцензування медичних установ. Медичні установи повинні отримати ліцензію, що включає в себе перевірку відповідності стандартам та вимогам щодо обладнання, приміщень, кваліфікації персоналу тощо.
- акредитацію медичних закладів. Деякі медичні заклади можуть проходити процедуру акредитації, яка визначає їхню здатність надавати високоякісні медичні послуги.

- моніторинг та оцінку якості медичної допомоги. Введення систем моніторингу та оцінки якості дозволяє владі та громадськості відстежувати рівень надання медичних послуг та вживати заходи для поліпшення якості.
- розробку та впровадження клінічних протоколів. Створення та застосування клінічних протоколів допомагає уніфікувати процеси лікування та забезпечує відповідність медичних послуг визначеним стандартам.
- залучення громадськості. Активна участь громадськості у процесі контролю та оцінки якості медичної допомоги є важливим елементом, що забезпечує врахування потреб та очікувань пацієнтів.

До загроз та викликів, які можуть виникнути у контексті регулювання якості медичних послуг можна віднести ризик, що корупція може впливати на процеси ліцензування та акредитації, знижуючи стандарти та якість надання медичних послуг. Через неоднаковий рівень доступу може виникнути проблема доступності до високоякісної медичної допомоги в різних регіонах чи серед різних соціальних груп. Через недостатнє фінансування може виникнути дефіцит фінансування, що може призвести до відсутності необхідних ресурсів для впровадження та підтримки механізмів контролю якості. Низька свідомість серед громадськості щодо їхніх прав та можливостей також впливає на якість медичних послуг та може ускладнити ефективність контролю. Також через системні проблеми реформи можуть стикатися з труднощами впровадження та управління системами моніторингу та оцінки. Необхідно враховувати ці аспекти при розвитку та вдосконаленні системи регулювання якості медичних послуг в Україні.

У підсумках треба зазначити, що Україна зосереджує зусилля на вдосконаленні системи регулювання якості медичних послуг, щоб забезпечити належний рівень надання медичної допомоги населенню. Реформи, такі як впровадження загальнообов'язкової медичної страховки (ЗОМС), спрямовані на поліпшення фінансування та доступності медичних послуг. Плюси включають перехід до капітального фінансування, що може зробити систему більш стійкою та менше вразливою до корупції. Розвиток електронної системи здоров'я та впровадження клінічних протоколів допомагають підвищити ефективність та якість медичних послуг. Проте, існують виклики, такі як можливість корупції у процесах ліцензування та акредитації, нерівномірний доступ до якісних послуг, а також можливі проблеми фінансування та свідомості громадськості. Важливо забезпечити ефективний моніторинг та взаємодію між владою, медичними установами та громадськістю для вирішення цих питань. Загальна перспектива полягає в поступовому удосконаленні системи, забезпеченні доступності та якості медичних послуг для всього населення та вирішенні викликів, що виникають у процесі реформ.

Список використаних джерел

1. Постанова Верховної Ради України Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Про реформу охорони здоров'я в Україні" (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016. № 21. ст.450). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1338-19#Text> (дата звернення 03.01.2024 р.).
2. Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018. № 5. ст.31). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text> (дата звернення 03.01.2024 р.).
3. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998. № 23. ст.121). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Електронна система охорони здоров'я (абр.: ЕСОЗ або eHealth[K 1]) URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/EHealth>
5. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/elektronna-ohorona-zdorovja-ehealth> (дата звернення 03.01.2024 р.).
6. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд.п.. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
7. Державне управління реформуванням системи охорони здоров'я в Україні навч.-наук. вид. / авт. кол. М. М. Білинська, Я. Ф. Радиш, І. В. Рожкова та ін. ; за заг. ред. М. М. Білинської. К.; Львів: НАДУ, 2012. 240 с.
8. Деякі питання удосконалення системи охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2010 р. N 208. URL: zakon1.rada.gov.ua (дата звернення 03.01.2024 р.).
9. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19 листоп. 1992 року № 2801-ХІІ // Відомості Верховної Ради України 1993. № 4. С. 19.
10. Пак С. Я. Розвиток державної політики з функціональної та структурної перебудови системи охорони здоров'я на місцевому рівні в Україні / С.Я Пак. *Актуальні проблеми державного управління на сучасному етапі державотворення* : матеріали V наук.-практ. конф. 27 жовтня 2011 р.: тези допов. Луцьк, 2011. С. 68 – 70.
11. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році : Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. К. : НІСД, 2012. 256 с.
12. Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві : Закон України : прийнятий 7 липня 2011 року N 3612-VI. URL: zakon.rada.gov.ua